

LANDSCHAPSKRANT

DIJLELAND

JUNI 2012

Regionaal Landschap



Regionaal Landschap Dijleland vzw wil zorgen voor natuur en landschap in de streek. Dit doen we samen met de inwoners van de regio en in overleg met overheden en verenigingen betrokken bij de open ruimte. We zijn actief in de gemeenten Bertem, Bierbeek, Boortmeerbeek, Haacht, Herent, Hoeilaart, Huldenberg, Kampenhout, Kortenberg, Leuven, Oud-Heverlee, Overijse en Tervuren.

IN DEZE KRANT:

- Dijlelanddag in Kortenberg
- Het Regionaal Landschap in actie
- In de bres voor akkervogels
- Heerlijke hoogstammen



© SHUTTERSTOCK

 Zondag 10 juni 2012, 13 - 18u

DIJLELANDDAG

Oude Abdij van Kortenberg

Kom wandelen, elektrisch fietsen of scooteren tijdens de jaarlijkse Dijlelanddag. Proef lekkers van bij ons op de Straffe Streekproductenmarkt, speel mee op de Koesterburenkermis of bezoek de expo over 700 jaar Charter van Kortenberg. Ook voor de kleinsten valt er heel wat te beleven.

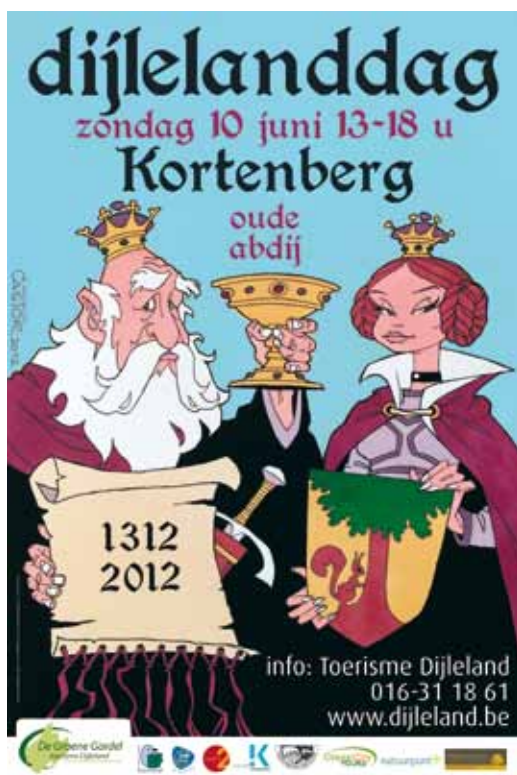
Niet te missen!

Abdijwandeling en bezoek aan de ijskelder - 14u en 15u

Het abdijpark van Kortenberg kreeg recent een grondige opknappbeurt. De gemeente en Regionaal Landschap Dijleland vzw voerden er een heleboel werken uit. Waardevolle bomen kregen een snoeibeurt, de vijver werd geruimd en er kwam een educatief wandelpad. Kom alles te weten over deze metamorfose tijdens een rondleiding op de abdijsite door Regionaal Landschap Dijleland vzw en de gemeente Kortenberg. Daarna neemt een gids van Natuurpunt Kortenberg je mee door het prachtige Warandepark met als hoogtepunt een bezoek aan de ijskelder. Deze ijskelder is niet enkel een prachtig monument, het is ook een overwinteringsplaats voor vleermuizen. De wandeling duurt 2 uur en is 3,5 km lang.

Wat is er nog meer?

- Hilarisch toneel over Hertog Jan II
- Tocht met elektrische scooter of fiets
- Koesterburenkermis
- Expo 1312: 700 jaar Charter van Kortenberg (1 € inkom)
- Start zomerfietszoektochten
- CHart: Kunst in het park
- Karikatuurtekenen
- Springkastelen, grime, ballonnen- en tekenwedstrijd



Meer info over het volledige programma:

Toerisme Dijleland, 016/31 18 61,
info@toerismedijleland.be,
www.toerismedijleland.be

Welkom

**Regionaal Landschap
Dijleland is gegroeid!**



Ben je een inwoner van Haacht, Boortmeerbeek of Hoeilaart? Dan is het de eerste keer dat je deze Landschapskrant Dijleland in je brievenbus vindt. Sinds begin dit jaar maakt jouw gemeente immers ook deel uit van het Regionaal Landschap Dijleland. Daarmee is het werkingsgebied van Regionaal Landschap Dijleland vzw uitgebreid van 10 naar 13 gemeenten. We heten de inwoners en gemeentebesturen van harte welkom en kijken ernaar uit om de komende jaren samen mooie projecten te realiseren. De Landschapskrant Dijleland mag je vanaf nu tweemaal per jaar in je brievenbus verwachten, één keer in het voorjaar en één keer in het najaar.



Deze Landschapskrant wordt gedrukt met financiële steun van de provincie Vlaams-Brabant en verspreid met de steun van de gemeenten Bertem, Bierbeek, Boortmeerbeek, Haacht, Herent, Hoeilaart, Huldenberg, Kampenhout, Kortenberg, Leuven, Oud-Heverlee, Overijse en Tervuren.



Bouwen aan het landschap

HET REGIONAAL LANDSCHAP IN ACTIE

Een greep uit de recente projecten



4,5 km nieuwe hagen en houtkanten aangeplant

Hagen en houtkanten met streekeigen soorten hebben een belangrijke ecologische functie. Vogels kunnen er in nestelen en de bessen ervan opeten. Vlinders en bijen puren nectar uit de bloemetjes en kleine zoogdieren zoals muizen en marterachtigen vinden er beschutting. Ze gebruiken deze groene linten om zich te verplaatsen in het landschap.

Oogsten van autochtone zaden

Bij al onze aanplantingen maken we gebruik van 'planten van hier'. Dat zijn bomen en struiken die eigen zijn aan de streek (inheems) zoals Sleedoorn, Zomereik en Gelderse roos, maar die ook opgekweekt zijn uit zaad uit eigen streek. Planten van hier zijn beter aangepast aan ons klimaat en beter afgestemd op onze vogels en insecten dan planten ingevoerd uit verre landen. Jaarlijks oogsten we daarom zelf zaden van zogenaamde autochtone bomen en struiken en laten deze opkweken tot plantgoed. [Meer info: www.plantvanhier.be](http://www.plantvanhier.be)



Zwaluwappartementen in Huldenberg

Huiszwaluwen bouwen hun nesten liefst onder een uitstekende dakgoot. Hiervoor hebben ze modder nodig, maar in onze nette woonomgeving is die steeds moeilijker te vinden. Door kunstnesten op te hangen, zoals aan het Centrum Ganspoel, maken we het de zwaluwen makkelijker. Zo hebben ze meer tijd om insecten te zoeken en hun jongen groot te brengen.



Poelen hersteld in Leuven

In het ecologisch waardevolle park De Bron in Kessel-Lo liggen een aantal poelen bij mekaar. We ruimden het slib uit de poelen en kapten de bomen op de oevers. De poelen bevatten nu weer helder bronwater en krijgen veel licht zodat ze opnieuw bruisen van het waterleven.



Vistrappen in Kampenhout

Op het kasteeldomein van Wilder ligt een grote vijver die gevormd wordt door het opstuwten van de Molenbeek. De watervallen aan de in- en uitstroom van de vijver vormden helaas een barrière voor vissen. Twee vistrappen zorgen ervoor dat vissen weer vrij stroomopwaarts kunnen zwemmen in de Molenbeek.



Nieuwe hoogstamboomgaarden

Hoogstamboomgaarden leveren niet alleen lekker fruit. Ze fleuren ook het landschap op en zijn een thuis voor heel wat vogels, zoogdieren en insecten. De voorbije winter plantten we 173 nieuwe fruitbomen aan, verspreid over 8 locaties. In totaal legden we al 143 nieuwe boomgaarden aan, samen goed voor 2400 fruitbomen van oude, streekeigen rassen.



Bijenhotel in Heverlee

Aan de hoogstamboomgaard van het Sint-Albertuscollege plaatsten we een grote bijenwand voor solitaire bijen. De leerlingen vulden het houten kader op met boomstammetjes met geboorde gaatjes, holle stengels en leem met gaatjes. In de holtes leggen de solitaire bijen hun eitjes. Deze nuttige insecten zorgen voor een goede bestuiving van de boomgaard.



Inrichting van bunkers voor vleermuizen in Oud-Heverlee en Overijse

Vleermuizen houden een winterslaap op een rustige plek met een stabiele temperatuur. Oude bunkers en ijskelders zijn vaak prima overwinteringsplaatsen. Met enkele kleine ingrepen maken we het de vleermuizen er naar hun zin. Zo voorzien we een invliegopening in de deur en hangen we holle bakstenen of vleermuiskasten op waarin ze veilig kunnen wegkruipen.



Lees meer over onze projecten op www.rld.be en schrijf je in op onze digitale Dijkle@nd Nieuwsbrief. Op de website kan je ook fotoreportages bekijken over uitgevoerde werken en voorbije activiteiten.

Aan de arbeiders die weer en wind trotseerden en het werk uitvoerden op het terrein: bedankt!



Even voorstellen... DE GEELGORS

De Geelgors is een geel gekleurde zangvogel, iets groter dan een mus. Hij houdt van een kleinschalig landschap met graslanden en akkers, doorspekt met hagen en houtkanten, ruigtes en struwelen. In de lente en de zomer bestaat zijn menu uit insecten, de rest van het jaar vooral uit zaden en graan. Een nest bouwt hij meestal op de grond in dicht struikgewas. De Geelgors heeft een heel herkenbare zang die doet denken aan de openingsnoten van de 5e symfonie van Beethoven: 'titiiti tètèh'.

De Geelgors, koesterbuur
van de gemeenten Bierbeek,
Huldenberg, Overijse en
Tervuren.



© BUITEN-BEELD HARVEY VAN DIEK

Landbouwers en natuur IN DE BRES VOOR AKKERVOGELS *Graan doet leven*

De voorbije tientallen jaren ging het aantal akkervogels zoals Geelgors, Grauwe gors, Veldleeuwerik en Patrijs sterk achteruit in West-Europa. In Vlaanderen daalden de aantallen van sommige akkervogels zelfs met 90%. De intensivering van de landbouw deed de beestjes de das om. Maar samen met landbouwers keren we nu het tij.

Betere oogstechnieken zijn een vooruitgang voor de landbouw, maar maken dat er voor akkervogels te weinig graankorrels blijven liggen op de velden. 's Winters hebben ze het dan ook moeilijk om genoeg voedsel te vinden en te overleven. Ook in de zomer vinden ze minder eten, want door pesticidgebruik zijn er minder insecten en (on)kruidzaden. Het verdwijnen van akkerranden en ruigtes, door vergroting van de percelen, bezorgt de vogels ook een probleem omdat ze daar hun nesten maken.

Sinds 2010 nemen landbouwers in het Dijleland (en ook in andere regionale landschappen in Vlaanderen) maatregelen op hun akkers waarmee ze de vogels in de winter aan voedsel helpen. Boeren kunnen een beheerovereenkomst afslui-



Akkervogels maken 's winters gretig gebruik van de graangewassen die speciaal voor hen blijven staan.

ten met de Vlaamse Landsmaatschappij en krijgen dan een financieel duwtje in de rug in ruil voor de actie die ze ondernemen. En dat werpt zijn vruchten af!

Eén van de maatregelen is het telen van tarwe of gerst én dat gewas tijdens de winter op het veld laten staan. De akkervogels kunnen er dan hun buikje aan rond eten. Een andere maatregel is het aanleggen van kruidenrijke grasstroken te midden van de velden. In de zomer vinden de vogels er insecten en zaden en een prima plek om een nest te maken.

In enkele landbouwzones in het Dijleland zijn nu al 50 ha (of 70 voetbalvelden) aan zulke maatregelen gerealiseerd. En de akkervogels? Die maken er gretig gebruik van!

Meer info:
Rauwerd Roosen, bedrijfsplanner VLM
regio Dijleland, rauwerd.roosen@vlm.be, 016/66 52 92.

ZELF AAN DE SLAG

NIEUWE BROCHURE OVER POELEN



In deze nieuwe brochure vind je alles wat je moet weten als je een poel wil aanleggen. Hoe groot maken we de poel, welk profiel moet de poel krijgen, moet je een vergunning aanvragen? En welk leven valt er te bespeuren langs de waterkant?

Je kan deze brochure gratis downloaden op www.rld.be of afhalen bij Regionaal Landschap Dijleland vzw, Naamsesteenweg 573, 3001 Heverlee. Als je 1,5 euro overschrijft op ons rekeningnummer BE44 0013 1352 0345, met vermelding 'brochure poelen', dan sturen we ze op per post.

CURSUS 'HOE BEHEER IK MIJN POEL?'



Samen aan het werk om overtollige planten uit de poel te halen.

Heb je al een poel en zit je met vragen over het onderhoud ervan? Groeit het wateroppervlak dicht of weet je geen raad met woekerende planten of troebel water? Dan is deze eendagscursus de oplossing!

In de voormiddag legt de lesgever je helder uit wat belangrijk is voor een gezonde, natuurlijke waterpartij. Aan de hand van foto's die de deelnemers meebrengen van hun eigen poel, bespreken jullie verschillende situaties en problemen. Na de middag duiken jullie gezamenlijk in een poel om de theorie meteen om te zetten in praktijk. Na deze dag ben je zelf klaar om er in te vliegen.

Heb je interesse om deel te nemen?
Datum en locatie liggen nog niet vast.
Stuur een e-mail naar info@rld.be of bel 016/40 85 58 en we houden je op de hoogte. Vermoedelijke deelnameprijs: 7 euro.



JE EIGEN APPELSAP, VERS VAN DE ... Mobiele Fruitpers

Weet je niet waar naartoe met al die appelen en peren uit je tuin? De Mobiele Fruitpers verwerkt je oogst in een handomdraai tot heerlijk sap! Afspraak tijdens de derde editie van het Fruitfeest op zondag 7 oktober in Tildonk, op het Sint-Angela Instituut.

De Mobiele Fruitpers spoelt, raspt en perst je appelen en peren, pasteuriseert het sap en verpakt het in een handige bag-in-box van 5 liter.

Eén kilo fruit geeft tot 0,7 liter sap. Per vaatje van 5 liter betaal je 5,50 euro, alles inbegrepen. Mengen met zacht fruit zoals kersen en bessen (niet bevroren) kan. De prijs is dan 6 euro.

Vooraf inschrijven is nodig!

Dit kan vanaf 1 september. Bel naar 050/78 11 94, van maandag tot zaterdag tussen 9u en 12u en tussen 14u en 17u. Vermeld hoeveel kilo appelen en peren je denkt mee te brengen. Het moet gaan om minstens 75 kg en maximaal 250 kg! We persen enkel hoogstamfruit.



Met de appeloogst naar de Mobiele Fruitpers. Het persen kan beginnen!

Inwoners van het Regionaal Landschap Dijleland krijgen voorrang. Vanaf 15 september staan de inschrijvingen open voor iedereen. Geïnteresseerden van buiten het Regionaal Landschap Dijleland kunnen zich voordien wel op een wachtlijst zetten.

Tip: Het kartonnen vaatje waarin de zak appelsap zit, is herbruikbaar. Houd de kartonnetjes bij en spaar volgend jaar 0,5 euro uit.

ZONDAG 7 OKTOBER 2012

FRUITFEEST! Sint-Angela Instituut in Tildonk

Al voor de derde maal zetten we de hoogstamboomgaarden in de kijker met

een groots feest! Iedereen is welkom voor een dag vol fruitige activiteiten: kookworkshops, tentoonstellingen, koesterburenkermis, rondleidingen op het domein, fruitproeven en nog veel meer. Ook de kleinsten zullen hun hartje kunnen ophalen. Lees er alles over in de Landschapskrant Dijleland die in september in je brievenbus valt.



WEGENS SUCCES HERHAALD!

CURSUSSEN HOOGSTAMBOOMGAARDEN

Ook dit jaar willen we je helpen om van je eigen boomgaardambities een succesverhaal te maken. Want om veel fruit te kunnen oogsten heb je mooie, gezonde bomen nodig. En dat vraagt toch een beetje kennis. Wij leren je graag de kneepjes van het vak.

Zomersnoei van hoogstamboomgaarden

De meeste mensen denken dat het beste seizoen om fruitbomen te snoeien de winter is. Maar dat hangt er nogal vanaf wat je met die snoei wil bereiken. Bepaalde ingrepen worden beter in de zomer uitgevoerd. Welke? Dat leer je in deze cursus. Een halve dag krijg je snoeitheorie. In de namiddag zet je de theorie om in praktijk en snoei je in kleine groepen vooral hoogstamfruitbomen van drie jaar oud. Ook enkele oude knarren zullen niet aan de snoeimessen en -zagen ontkomen. Als extraatje laten we je proeven van enkele vroege appels, peren, late pruimen, kweeper en mispel.

Zaterdag 8 september 2012, 9u30-16u

Kostprijs: 9 euro

Locatie: centrum Huldenberg

Basiscursus over hoogstamboomgaarden

Tijdens één zaterdag geven we je een brede basis mee over hoogstamboomgaarden. In de voormiddag krijg je uitleg over aanleg, onderhoud en snoei van hoogstamboomgaarden en over hun belang voor natuur en landschap. In de namiddag plant je in kleine groepen een boom en leer je welke snoeiwerken je in de winter uitvoert.

Je oefent op jonge fruitbomen. Enkele oudere bomen van 8 en 80 jaar zijn interessant studiemateriaal. Deze keer proeven we oude rassen bewaarappels en peren.

Zaterdag 24 november 2012, 9u-17u

Kostprijs: 10 euro

Locatie: centrum Huldenberg



Inschrijven

Vooraf inschrijven is noodzakelijk. Dit kan via mail info@rld.be of per telefoon 016/40 85 58. We bezorgen je dan alle nodige info om je inschrijving definitief te maken. Voor beide cursussen laten we maximum 30 deelnemers toe.

Inwoners van het Regionaal Landschap Dijleland krijgen voorrang bij de inschrijvingen. Vanaf 1 augustus (zomersnoei) en 1 november (basiscursus) staan de inschrijvingen open voor iedereen. Geïnteresseerden van buiten het Regionaal Landschap Dijleland kunnen zich voordien wel inschrijven op een wachtlijst.

Deze cursussen zijn een initiatief van Regionaal Landschap Dijleland vzw i.s.m. de Nationale Boomgaardenstichting vzw.

HOOGSTAMBOOMGAARDEN EEN PRAKTISCHE GIDS

In deze brochure vind je praktische info over de aanplanting van hoogstamfruit, de soortkeuze, de snoei en het onderhoud. Erg handig is de uitgebreide lijst met (oude) fruitrassen die geschikt zijn voor onze streek. Je kan de brochure gratis downloaden op www.rld.be of afhalen bij Regionaal Landschap Dijleland vzw, Naamsesteenweg 573, 3001 Heverlee.



Als je 1,5 euro overschrijft op ons rekeningnummer BE44 0013 1352 0345, met vermelding 'brochure hoogstamboomgaarden', dan sturen we ze op per post.

Brochure in de kijker

Fietsen langs hoogstamboomgaarden

Deze avontuurlijke fietsroute loodst je langs pareltjes van boomgaarden en schitterende landschappen in Leuven en Bierbeek. De route bestaat uit twee lussen (17 en 18 km) die beide starten aan de kerk van Lovenjoel. De brochure bevat een uitgebreide routebeschrijving, kaarten, info over boomgaarden en weetjes voor onderweg. De route is niet bewegwijzerd en minder geschikt voor koersfietsen en fietskarren. 48 blz **2,70 euro**



Bestellen kan door het juiste bedrag over te schrijven op ons rekeningnummer BE44 0013 1352 0345. Vermeld de titel van de brochure in de mededeling.

Kijk op www.rld.be voor meer wandel- en fietsbrochures, praktische gidsen voor de aanleg van streekeigen groen, topografische kaarten en nog veel meer. Sommige publicaties kan je **gratis downloaden**. Uiteraard lees je er ook alles over onze projecten en vind je er info over natuurge-richte thema's.

JE WOONT IN LEUVEN? Abonneer je gratis op de Landschapskrant!



In Groot-Leuven wordt de Landschapskrant niet huis-aan-huis bedeed. Je kan er een krantje meepikken in één van de openbare gebouwen. De milieudienst van de stad houdt evenwel een abonneelijst bij. Als Leuvenaar kan je je hierop inschrijven door een mailtje

te sturen naar geert.vanhorebeek@leuven.be en dan krijg je de nieuwe Landschapskrant telkens toegestuurd met de post. Doen!

COLOFON

Vragen, suggesties of opmerkingen?

Contacteer ons:

Regionaal Landschap Dijleland vzw (RLD vzw)

Naamsesteenweg 573, 3001 Heverlee

Tel/fax: 016 40 85 58

info@rld.be - www.rld.be

De Landschapskrant Dijleland verschijnt tweemaal per jaar.

Verantwoordelijke uitgever: Jan Verroken, coördinator RLD vzw

Redactie: RLD vzw

Foto's: RLD vzw, VLM, Shutterstock, Buiten-Beeld

Vormgeving: Roel Thoné, roel.thone@klaroen.be

Druk: Druk in de Weer

Oplage: 77.000

Gedrukt op 100% gerecycleerd papier, met inkt op plantaardige basis en zonder schadelijke solventen.

Regionaal Landschap Dijleland vzw is een samenwerkingsverband tussen de Vlaamse overheid, de provincie Vlaams-Brabant, de dertien aangesloten gemeenten en verenigingen actief op het vlak van natuur en landschap, landbouw, jacht, recreatie en toerisme. We krijgen financiële steun van de Vlaamse overheid (Onroerend Erfgoed, Agentschap voor Natuur en Bos), de provincie Vlaams-Brabant en de aangesloten gemeenten.



Onroerend Erfgoed

